

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Srednješolstvo v državnem zboru.

Včeraj je nadaljeval budgetni odsek poglavje o srednjih šolah, osobito o nem. slov. celjski gimnaziji.

Prvi je govoril socialni demokrat Pernerstorfer, ki pa je pokazal baš s tem govorom, da je socialni demokrat le po imenu, v politiki pa odločni nemški nacionalist.

Potem je govoril Hofmann Wellenhof. Po ovinkih je prišel tudi do celjske postojanke ter glede iste izjavil: Umevno je, da vzdržujemo slej kakor prej svoje najodločnejše nasprotstvo zoper to napravo, ki se je ustvarila kot politično priznanje Slovincem brez običajnega vprašanja pri najvišji deželni šolski oblasti, v nasprotju z voljo velike večine prebivalstva in poklicnega deželnega zastopstva, ne oziraje se na živahno nasprotovanje prizadevanje občine same. Kakor se je pokazalo že šestokrat in nepobitno, ni šlo pri oni šolski ustanovitvi zgolj za kulturne tirjatve, za potrebo izobrazbe slovenskega prebivalstva, temveč le za politično pridobitev in narodno zmago nad Nemci, šlo je za nov naskok za poslovenjenje Celja, tega važnega nemškega mesta na Sp. Štajerju. Sicer je zbornica znesek za te gimnazijske razrede leta 1897 odločno odklonila, ne da bi seveda bila vlada tako izraženo voljo kakorkoli upoštevala. Upravičeni obstoj je že tedaj z ustanovnega stališča omejen. Naša narodna dolžnost je, da zastavimo vse moči, da se odstranijo slovenski razredi iz Celja, kamor so bili usiljeni, in kamor sploh ne spadajo. Pri tem računimo na podporo svojih rojakov iz vseh dežel, s katerimi hodimo v narodnih vprašanjih vedno skupaj. Poročevalec (grof Stürgkh) je pokazal v svoji resoluciji pot, po katerem nam tudi Slovenci, ako jim je kaj za stvar, morejo in morajo slediti: opustitev slovenskih razredov v Celju, ločitev obstoječih slovenskih paralel od mariborske gimnazije in ustanovitev samostojne slovenske gimnazije (seveda le nižje!). Nočemo sicer preiskovati v koliko je sploh potreben tak zavod v interesu države in z istinite narodne potrebe Slovincov. Nočemo nasprotovati, ker nastopi na ta način krajevna ločitev v šolstvu, kar je bilo naše prizadevanje že leta in leta. Ukrakvistična uredba se nikakor ni obnesla (!) na tem zavodu. Mi bomo tedaj glasovali za poročevalčev sklep, moramo pa tudi za gotovo pričakovati, da vlada tudi izvede ljudsko voljo, ako se ista izkaže kot sprejeta v zbornici.

Posl. Robič je pobijal predgovornika stvarno in ostro ter branil celjsko postojanko, češ, da nemško celjsko meščanstvo čiti ne želi, da bi se ta naš zavod premestil. Čisto kulturno, pedagogično vprašanje so nemške stranke napihale v politično vprašanje. Ako je katera šola dokazala upravičenost do obstoja, je to pri slovenskih gimnazijskih razredih. Govornik prosi v imenu vseh jugoslovanskih poslancev naučnega ministra, naj odgovori jasno in odločno, kako stališče zavzema naučna uprava napram Stürgkhovi resoluciji. Če tudi ni veliko število slovenskih poslancev, našli bomo vendar zaveznike; nasilstev v čisto kulturnih vprašanjih ne moremo prenašati!

Govor posl. Kaiserja je nosil vrhunec nemške nestrpnosti. Izjavil je namreč,

da je zoper vse nemške višje šole, ker kršijo vzdrževanje brezpogojno potrebnega nemškega državnega jezika, s tem pa je tudi v nevarnosti ednota in moč, da, obstoj države sploh. Tem izvajanjem se pridruži tudi posl. D'Elvert.

Potem je povzel besedo naučni minister Hartel. Dasi je govoril po ovinkih, vendar je potrdil naš sum, da je vlada že davno vedela za Stürgkhov predlog, istega odobrvala, ako ne naravnost inspirirala. Najprej je omenil zahteve, naj bi se pripoznale za Cislitanijo na zagrebški univerzi dovršene juridične študije. To vprašanje da bo prišlo v poštev le pod pogojem, da položijo slušatelji zagrebške pravne fakultete še naknadne izpite o avstrijskih disciplinah, ki se v Zagrebu ne uče. Govoreč o Stürgkhovem predlogu glede celjske postojanke, izogibal se je minister jasne izjave, pač pa je imenoval to čisto kulturno vprašanje — nacionalno, pri katerem da mora zavzemati vlada — nevtravno stališče. Kaka je ta vladna nevtravnost, povedal je, češ, da se mu vidi, da kaže Stürgkhova resolucija vendar nekako spravljivost napram Slovincem.

Posl. Herold je dokazoval, da bi bilo Slovincem slabo ustrezno z gimnazijo v Mariboru. Maribor je ob jezikovni meji, dočim je Celje duševno in gospodarsko središče slovenskega dela Štajerske. Ako se resolucija zastra Celja sprejme, vrgla se je namenoma plamenica v zbornico. »Slovenski narod ne more sprejeti tolike, neopravičene razžalitve. Izjavljam tudi najodločnejše, da smo Čehi pripravljani, podpirati Slovence v njihovi akciji.«

Posl. Rizzi je pokazal, da so tudi Italijani dobili vsled nemškega šovinizma tek po zatiranju Slovanov. Vložil je namreč resolucijo, naj se hrvaška gimnazija premesti iz Pazina v kak slovenski kraj Istre; nadalje zahteval, da se uvedejo na realnih gimnazijah v Pulju in Gorici italijanske paralele, v Trstu se naj ustanovi tretja realna gimnazija z italijanskim učnim jezikom, a nemške paralele na državni gimnaziji v Tridentu se naj odpravijo.

Posl. Pergelt je odgovarjal Heroldu, češ, da bi druge narodnosti ne smele nemških nacionalnih zahtev proglasiti za poniževanje, ako hočemo doseči spravljivost med avstrijskimi narodi. — Ali ni to logika! Razprava se je na to pretrgala ter se je danes nadaljevala.

V Ljubljani, 6. februarja.

Zveza Avstro-Ogrske z Nemčijo.

Berolinsko oficiozno glasilo »Berliner Neueste Nachrichten« je prineslo inspiriran članek, ki zbujajo v mednarodnem političnem svetu največjo pozornost. Glasilo zagotavlja, da ni resnica, da bi se na Dunaju delovalo na to, naj bi se zveza Avstro-Ogrske z Nemčijo pretrgala. Članek dokazuje, da ima zveza zgodovinsko in realno utemeljenost ter da ji vse intrige ne morejo škoditi. Res so nastale radi novih trgovinskih razmer težave, ki pa na zunanjo politiko sosednjih dveh držav ne bodo vplivale. Članek omenja tudi politično strujo v Italiji, strujo, ki se izreka proti obnovitvi trozveze ter za ožje približanje k Franciji in k Rusiji, vendar se

nadeja, da se končno vendarle obnovi do sedanja trozveza brez večjih izprememb. Zanimivo je, da je »Novoje Vremja« prineslo baš sedaj članek, ki odklanja vmešavanje Avstro-Ogrske v rusko politiko na Balkanu. Rusija hoče biti na Balkanu neodvisna in docela samostojna v svojem postopanju. To je spričo sedanjega poseta avstro-ogrškega prestolonaslednika Frana Ferdinanda v Peterburgu pač jako razumljiv migljaj.

Ločitev zakona v Italiji.

Italijanska zbornica je izdelala nov načrt glede ločitve zakona. Pravica za razveljavljanje zakona se prisodi zakonskima po petih letih ločenega življenja, ako imata otroke; če ni otrok, se zakon razveljavi že po triletni ločitvi. Zakon se sme ločiti: a) vsled ženine nezvestobe ali moževega konkubinata, vsled hudobne zapustitve, nasilstva ali težke razžalitve; b) ako je bil kateri zakoncev kaznovan zaradi nečastnega dejanja; c) na predlog žene, ako si mož neče izvoliti stalnega bivališča.

Vojna v Južni Afriki.

Rezultat nizozemske mirovne note še vedno ni znan. Nekateri listi smatrajo to ugodnim znamenjem in dokazom, da angleška vlada nizozemske ponudbe na kratko ne odklanja. Iz Haaga poročajo, da sta Francija in Rusija nizozemski mirovni misiji pritrdila, a diplomatično podporo odrekli, ker hočeta — kakor druge velesile — ostati docela neutralni. Neki reporter lista »Paris Nouvelle« je v Amsterdamu govoril z Burko Hermstede-Obelt, katero so Angleži ujeli v gorovju Zoutpan ter jo odvedli v »koncentracijsko taborišče« pri Pietersburgu. Ta burska dama je povedala, da plačajo Angleži Kafrom za vsakega ujetega Bura — obeh spolov in kakršnekoli starosti — po 1 funt šterlingov. O položaju na bojišču poročajo angleški listi: V zadnjem času se je zlasti v Oranju na mnogih krajih borilo z največjo vztrajnostjo. Zlasti pri Damplaatsu je bil hud boj. Tam je polkovnik Wilson ujel baje 84 Burov. Ko pa je prodiral dalje, ga je nakrat zajelo štirikrat večje število Burov in komaj je ušel. Med vednimi boji se je moral umakniti v Frankfort. Med tem pa so mu ušli razen treh vsi prej ujeti Buri ter se vrnili k svoji četi. Baje nosi oddelek Burov angleške uniforme, zato so pomotoma v teh bojih z Wilsonom Buri streljali na rojake. V Kaplandiji so se vršili minoli teden trije boji na raznih krajih. Buri so imeli močne čete, in dasiravno so se umaknili končno povsod, so imeli Angleži vendar velike izgube. V Kaplandiji je torej še precej Burov. Naknadno se poroča, da se je 25. m. m. vršil ob reki Wilge boj z Buri, katere je vodil Wessel. Buri so naskočili južnoafričanske jezdece, da bi se polastili topa. Baje je bil pri tem oddelku tudi Dewet. Burov je bilo samo 70 ter so se umaknili. Dewet je baje s 6 tovariši pobegnil. Steijn ima baje med Reitzem in Bethlehemom le 30 mož. Angleži pač znajo farbat!

Najnovejše politične vesti.

Odstop Pradeja. Posl. Prade je odložil mesto predsednika pri nemški ljudski stranki, češ, da je stranka namenjena le alpskim pokrajinam. — Nadvojvoda Fran Ferdinand je nastopil svoje potovanje v rusko prestolnico s separatnim vlakom včeraj. Na Dunaj se vrne šele 12. t. m. V njegovem

spremistvu je med drugimi tudi knez Hugo Windischgrätz. — Pet novih kardinalov bo imenovanih v mesecu majniku, med njimi dunajski nuncij msgr. Taliani. Kolegij šteje sedaj le 65 članov, in sicer 39 Italijanov in 26 inozemcev. — Minister Körber odide prih. ponedeljek v Budimpešto na dogovor z ogrskim ministrskim predsednikom zaradi avtonomnega carinskega tarifa. — Ameriška reprezentantna zbornica je sklenila povabiti predsednika Krügerja kot gosta v Washington ter v ta namen potrošiti 25.000 dolarjev. — Senatorji otoka Samosa so poslali sultanu prošnjo, naj odpokliče kneza Michalakija ter pošlje komisarja preiskavat gospodarstvo, sicer se je bati za mir otočanov. — Francoska zbornica je sprejela zakon, vsled katerega se določa delavni čas na 9 ur, po dveh letih na 8½ in po prihodnjih dveh letih na 8 ur. — Srbska skupščina je sklenila, odpusti kazenske stroške vsem obsojenim v znamenju atentatskem procesu. — V senemška zveza je ponovno sklenila, da ne sprejme na noben način posl. Wolfa v svojo sredo. — Ogrska zbornica je sprejela interpelacijo zakaj se že ni odpravil pouk nemščine v budapeštanskih elementarnih šolah.

Dopisi.

Iz Šiške. Dasi prostori pri »Ančniku« v Sp. Šiški ne zadoščajo povsem za veselico s plesom, se je vendar letošnja Vodnikova beseda tam priredila, kajti častilci Vodnikovi, društveniki in prijatelji čitalnice prav radi zahajajo v spoštovano hišo in dobro gostilno Petra Burje.

Prvomestnik se je v daljšem govoru spominjal ustanovitve in dobrotnika čitalnice Toneta Ančnikovega, ki je pred 10 leti zapustil ljubi dom, drago mu domačo vas in — svet, ki pa si je postavil nesmrtni spomenik s »knjižnico«; — ki je bil po očetu in po svoji blagi roki »Knez«, po materi, — duhu in delu pa: »Vodnik« in vreden potomec slavnega Valentina Vodnika!

Nadaljni spored: petje, deklamacija, sviranje na citrah itd. zadovoljilo je obilo občinstvo. Gospod jun. Jančigaj je dokazal, da je po pravici na dobrem glasu kot predavatelj. Pevci in poslušalci so se prepričali, kako lepe so pesni, ako se pojó, kakor zahteva to vodja g. Svetek.

Dve skladbi za citre sviral je gosp. Pavšič in je kot pridevek spremljal pozneje tudi na kitari nekatere mične pesnice.

Iz Novega mesta. Jurčič-Govékarjevi »Rokovnjači« predstavljali se so v Novem mestu v soboto, dne 1. t. m. Lepi večer podaril nam je vrli »Dolenjski Sokol«. Reči se mora, da je točno igranje presenetilo slušalce. Ta dokaj težka igra potrebuje kolikor toliko komplicirane scenerije in za diletante ima posebno »Trg v Kamniku« ter »Črni graben« skoro nepremagljive težkoče. Ravno prizori, v katerih nastopi obilo ljudstva, so bili naravnost izvrstni. Pa tudi pri posameznikih se je videlo, da so se vestno utopili v svoje vloge. »Nande« po postavi in maski ni bil tak, kakršnega si mislimo, govoril je pa svojo ulogo brez napačnega patosa, neprisiljeno in ravno zato je potem njegova silna razburjenost segla v srce. Vredno mu je na strani stala Polonica in

ravno tako so bile vse ženske vloge v dobrih rokah. Krasna figura je bil Blaž Mozol, izvrstni so bili vsi rokovedniki, posebno Rajtguzen in Bojcek. Od ostalih naj še posebno pohvalno omenimo Štefana Poljaka in skoro še preoriginalnega hlapca Franceta. Govorilo se je v obče v lepem jeziku, včasih smo pač uganili, da se nahajamo na Dolenjskem; pa saj tega ne bodejo menda Dolenjcu-Jurčiču preveč zamerili.

O kostumih in maskah raje molčimo, pa popolnost v tem oziru na manjšem odru ni mogoča.

Videli smo pa spet, da imamo prav čeden oder in da se dá na njem kaj prida uprizoriti, če vlada poleg navdušenja tudi disciplina. Hvaležnega občinstva se je kar trlo in je — včasih pri tragičnih prizorih — še prezadovoljno izražalo svoje dopadajenje.

Čuje se, da se igra še tekom tega meseca pri zdatno znižanih cenah ponovi. Častitamo vrlemu »Dolenjskemu Sokolu« na njegovemu izbornemu uspehu ter napredku!

Poštna uradnice.

Če se ne motim, se je že pred dvema letoma pisalo v »Slovenskem Narodu« in v »Slovenki« o razmerah državnih uradnic. Dasi se je v teh dveh letih vložilo že več peticij in prošelj na vlado, se te razmere niso — razun na Dunaju — kolikor mi je znano — dosedaj prav nič izboljšale. Nevstrašne in vztrajne dunajske poštna in brzojavna manipulantinje so dosegle, da se jim je število uradnih ur izdatno znižalo ter da se jim je ob nedeljah in praznikih počitek več kot podvojil. Ako bi bile tudi drugod uslužbenke vsaj polovico toliko srčne kot so Dunajčanke, dosegle bi menda vsaj toliko, da bi se ne kratile njih pravice s tem, da se jim nalaga od dne do dne več dela ter da se jim množijo uradne ure. To se godi v Ljubljani, kjer imajo uradnice baje šestokrat po 10, 11, 12, celo po 12 službenih ur na dan, dočim jim je po predpisih odmerjena le 8 ur službe in se le v posameznih, posebno nujnih in ne dolgo trajajočih slučajih lahko službene ure nekoliko pomnože. In slično zlorabljanje ženskih močij se vrši več ali manj tudi drugod, samo da se prihrani erarju nekaj denarja. Neverjetno je tudi in naravnost komično, da marsi katera uslužbenka pri pošti danes ne ve, kakšno in kolikournu službo bode morala opravljati jutri. Mnogokrat gre utrujena iz službe, misleča, da bode imela vsaj pol dneva odpočitka, toda kar pride ukaz in v urad mora, četudi je do skrajnosti utrujena. — Nekateri morajo že ob šestih v urad, kjer delajo večkrat do poldne in potem morajo popoldne zopet v službo. Druge morajo od 1. popoldne do 9. zvečer in naslednjega dne od 7. zjutraj do 1. popoldne sedeti v uradu, in mesto da bi imele potem en popoldan in en dopoldan prost, morajo iti zopet pomagat (»zur Aushilfe«) vsak »prosti« (?) dopoldan in popoldan v pisarno za 1 do 1½ ure. Potemtakem nimajo uradnice niti enega celega poldneva prostega, ker izgube vsled vednega tekanja semintja še tiste skromno odmerjene proste urice, zlasti če stanujejo daleč od urada. »Delaj, vleci!« je pač deviza nekaterih visokih gospodov, katerih dolžnost bi pač bila, ubogim podložnikom delo po možnosti lajšati. Pri takih razmerah se ni torej čuditi, da zbolijo vsak trenutek kaka uslužbenka vsled prenapornega dela. Opomni ti je treba, da večkrat pri tem ne trpi škoda le obolela uradnica, temveč tudi država, ker se tako delo slabo opravlja, in je treba radi bolezni večkrat subventacij najeti. — Seveda, če se pa hoče pokazati predstojnik štedljivosti in ekonomičnega moža, potem ne išče substitucije, marveč obremeni ostale moči, kolikor le mogoče, dokler ne oboli še druga, tretja itd. Pravična oddelitev službenih ur je vendar v prvi vrsti odvisna od predstojnikov, ker bi ti lahko poročali na višjo instanco, da je pri tako utrudljivem delu dobro uradovanje nemogoče ter je brezvestno obremenjati že itak dovolj uprežene moči. Prepričana sem, da bi se izmed tistih poštinih in brzojavnih manipulantinj, ki služijo več kot pet let, ne našlo niti ene popolnoma zdrave, ako bi se jih zdravniško preiskalo. Različne živčne in pljučne bolezni so pri njih nekaj navadnega.

Tudi glede dopusta nimajo drž. uslužbenke nikakih norm. Dopust dobe le v slučaju »hude« bolezni. Nekoč mi je tožila manipulantinja o svoji bolezni na živcih. Zdravnik ji je dejal, da trpi na nevrasteniji, to je najvišji stadij nervoznosti. Ko sem ji dejala naj prosi dopusta, mi je odgovorila, da se ne upa, ker se je izdala pred kratkim naredba, po kateri je postopati glede dopusta manipulantinj kar najstrožje, ker so iste pre»anspruchs voll«. Dostavila je še: »Moje razmere mi ne dopuščajo, da bi izdala brezvspešno 6 K za koleke in zdravniško spričevalo, na katero

se baje odslej tudi ne bo dosti oziralo.« — Ako torej prosi uradnica kvečjemu vsake 2 leti kratkega dopusta, ki ga gotovo brez ugovora zasluži, naj si bo že bolna ali ne, ima s prošnjo še stroške in je po mnenju višjih pre»anspruchs voll«. — Poštne in brz. uradnice imajo tudi pravico do penzije, za katero morajo plačati »Postverein für Landpostbedienstete« prvo leto službovanja 20 K, potem pa vsako leto 6 K. Po 10 službenih letih gre lahko drž. uradnica v pokoj, seveda če more dokazati, da je vsled bolezni za službo popolnoma nesposobna. V tem slučaju dobi 45% od prijavljene penzijske kvote, ki znaša v najvišjem znesku 1000 K. Ako služi 15 let, dobi 50%, za 20 l. 55%, za 25 l. 60%, za 30 l. 70% in za 35 l. 80%. Najmanjša penzija znaša torej 440 K na leto, najvišja pa 800 K, katere pač nobena ne doseže. Nemožno si je namreč misliti, da bi mogla katera uslužbenka vztrajati pri sedanjih razmerah celih 35 let v državni službi. Veliko je že, ako odsluži 25 let, za kar zasluži 660 K pokojnine. Kam naj deno to ogromno svoto? Ako služi toliko let, je umevno, da je že do skrajnosti izmučena in oslabela; treba bi ji bilo kakoga pribojška, a imenovana svotica jo varuje jedva mrazu in gladi. Ni se torej čuditi, da se uboga stvar trudi ter sili služiti, dokler ji moči docela ne opesajo in gre iz službe naravnost v smrt. — Že lansko leto se je govorilo, da se penzijski fond v oktobru p. l. podržavi, a do sedaj ni še ničesar čuti o tem. Seve, ako bi bile vse obljube in prijaznosti, ki so jih višji krogi izrekli delavcem in za blagor svojih tovarišic vnetim Dunajčankam, — denar, potem bi bile uradnice že dostojno preskrbljene. — Končno še neki citat iz članka v mesečniku »Neues Frauenleben«, ki je tudi za naše razmere popolnoma umesten: »Seveda se pojavlja tudi tu zopet ona osodepolna napaka ženske naravi, ki zavira zboljšanje stališča teh deklet (uradnic), katera si morajo za služiti svoj kosček kruha s težkim delom. Nesloga, njih kolegijsalna nezanesljivost in njih težnja, pridobiti in ohraniti si naklonjenost svojih predstojnikov z uslužnostjo. Naj bi našle pogum samoodpomoči v višji cenitvi same sebe.« T.

Izpred sodišča.

Gospod deželni svetnik Schneiditz je predsedoval danes sledečim obravnavam deželnega kot prizivnega sodišča:

1. **Kandidat Kunčič in elektrika.** Gosp. izdelovatelj sodovice Ivan Kunčič je strasten politik. Ne samo, da rad kandidira — kandidirati zna naposled vsak; a naš Kunčič stopa aktivno v politiko sam, takorekoč lastnoročno vstopa v politiko. Blagor bele Ljubljane mu leži bolj na srcu nego vsa sodovica na Kranjskem. Zatorej je izumil svojo tako popularno idejo o streljanju na meglo; zatorej pa nasprotuje tudi izdelovatelj sodovice in strastni politik Kunčič električni cestni železnici v Ljubljani, kajti v svoji politikujoči strasti ali v svoji strastni politiki čuti nehoté, da je tudi cestna železnica prav za prav kriva vsega zlega... A naš Kunčič ni frazér, ni človek, ki dela le s praznimi besedami; on je mož dejanja! In tako je svojemu sovraštvu proti nesrečni cestni železnici dal s tem izraz, da je 20. novembra na progo položil zopet lastnoročno kamenja. In zato ga je okrajni sodnik obsodil na 100 K globo. A tako hitro se ne premaga Kunčiča; zakaj bi ne smel dati svojemu prepričanju izraza in dejanjsko uresničevati svoje politike! si je mislil in rekuriral je. Prizivno sodišče pa stoji na istem stališču; na tem namreč, da se ne sme kamenja na železnico devati in potrdilo je prvo sodbo. G. Kunčič pa ni prišel in zato njegova politika ni uničena; on si misli: Globa, kazen ni argument! —

2. **Jera Petrič,** 60 l. stara kajzarica iz Dolenjega jezera pri Cirknici je zelo svojeglava, a korajžna in pametna. Ona ima odprto peč in kuha in cvre in peče brez skrbi na nji, akoravno je strop lesen in obstoji velika nevarnost. Bila je večkrat opozorjena na to; a vedno je dejala: »Mauta me bo stava; mora bejt cejgu, mora bejt pejssek; pa nimam gnarja«. No, v Cerknici so jo obsodili na 5 dnij zavora. Prizivno sodišče je pa znižalo kazen na 48 ur. Ženica protestira in gre...

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 6. februarja.

— **Osebnost.** Poštni stavbinski pristav g. Gustav Stedry v Ljubljani je imenovan stavbinskim komisarjem.

— **Knez in kneginja Windischgrätz** sta se včeraj, prišedša z Bleda, peljala skozi Ljubljano v Trst.

— **»Obrambno društvo«.** V »Kat. domu« je bil včeraj izredni občni zbor tega duhovniškega društva. Namen tega društva je, prikrivati in utajevati du-

hovniške grehe. Obilna udeležba pri zborovanju kaže, da se mej duhovniki živo čuti potreba takega društva. Ko bi ne bilo nič duhovniških grehov, nič umazanosti in škandalov, bi seveda tudi društva ne bilo. Na shodu je bila sklenjena prememba društvenih pravil v tem smislu, da se društveno delovanje razširi tudi izven Kranjske. Torej tudi tam uganjajo duhovniki take reči, da potrebujejo v svojo obrambo posebno društvo. Jemljemo to na znanje kot dragoceno priznanje. Predsednikom društva je bil izvoljen kanonik dr. Karlin, čestilec nemško-plavih oči, tajnik je dr. Lampe, izstopila sta pa iz odbora dr. Breje in dr. Schweitzer. Uzrok temu izstopu ni težko uganiti.

— **»Žena in javnost«.** Sarkazem, ironija ter humor igrajo v življenju veliko ulogo; sarkazem in ironija znata biti močno orožje, ki uniči nasprotno argumente, humor ublaži vse, »špasi« pa so vsakdanji, dolgočasni, in če se jih rabi v znanstvenem predavanju, rabi principijalno, se hoče po navadi z njimi nadomeščati resnobo in znanje: Humor ni argument, še manj pa »špasi«! V času gibanja za katoliško univerzo ni čudno, da pričinja tudi pri nas, v tem »romantičnem slovanskem jugu« klerikalizem teatralično govoriti o vedi, o prosveti, o znanosti... no, in tako se ni čuditi, da je včeraj govoril gospod dr. Evgen Lampe v »Katoliškem domu« o temi: »Žena in javnost«. Predavanje je bilo polno katoliških, železne živce pretresujočih »špasov«. Tudi mi drugi, Nelampetovci, poznamo humor; vemo pa, da je dopusten le v gotovih slučajih in v gotovih okoliščinah in vemo, da humor neha biti humor, če postane trivijalen. Če se pa porablja humor v ta namen, da se hujska nerazumne ljudi do človeka, potem se zlorablja pravica do humora. Resno torej: Nedopustno, preveč katoliško je, g. dr. Lampè, če se na javnem predavanju, ki je vsakomur pristopno, insultira navzoče poročevalce nasprotne smeri! Vašega poročevalca ni nihče napadal na javnih predavanjih, nobeden ni govoril o njegovi mladosti, nobeden ni hujskal poslušalce nanj! In Vi —? Pomislite: Če bi verni Vaši poslušalci spoznali navzočega poročevalca, katerega ste strupeno napadali, kako bi planili nanj, kako bi pokazali drastično svoje katoličanstvo! S tega stališča so bili ti napadi umazani... Zaklenite vrata svojega »Katoliškega doma« in nihče ne bode govoril o Vaših »predavanjih«; dokler pa renomirate s tem, da so »javna«, »vsakemu pristopna« itd., nimate pravice, insultirati poročevalcev nasprotnega mišljenja. Basta! In sedaj predavanje samo. Kakor omenjeno, je bil trivijalen humor, tega mu ne zavidamo. Kdo ni dandanes humorist? Saj mora človek sploh humoristično razpoložen biti, če predava pred katoliškim ženstvom o »ženi in javnosti«. Sicer je pa humor tudi najboljšo orodje po receptu sovražnega Cankarja samega. — Gosp. dr. Lampè je razdelil dnevni red svojega predavanja po predmrem ironiziranju zadnjega Tavčarjevega govora o istem predmetu, v dve točki: v »ženo« ter v »javnost«. Spominjamo se, da so nekaj imeli v »Mestnem domu« socialni demokratje shod z dnevnim redom: »Politični položaj in soc. dem.« Nastopil je dr. Lampe prvič v Ljubljani in delil ta dnevni red v »politični položaj ter v »soc. dem.« Če bi ga bili hoteli delavci poslušati, bi govoril o vsaki stvari posebej na svoj način. V taki razdelitvi dnevnega reda je torej Lampe mojster. Ne razumemo pa, zakaj je razdelil temo včerajšnega predavanja, kajti ves govor se te teme ni prav nič tikal. Dr. Lampe je govoril o stanju kitajske žene, in ker smo dobre duše, smo privoščili organiziranemu katoliškemu ženstvu to zabavo iz srca ter — čakali. G. dr. Lampe je govoril »humoristično« o stanju turške žene in mi smo — čakali. In g. dr. Lampe je govoril o tem, da je krščanstvo emancipiralo ženo iz suženstva; čakali smo, — kdaj pride razprava o temi? Ni prišla! Emancipacijska misija krščanstva je bila vsebina predavanja. In ta trivijalni humor! Kadar manjka resnih, upoštevanih vrednih argumentov, si ti edini rešitelj! Ti rešiš govornika pred katoliškimi poslušalci, ki gredo na predavanje seveda za zabavo! Povej par nesla-nih dovtipov, razpravljaj o resni stvari v smešnih obliki in vsi taki poslušalci se ti

smejejo! — Li je res krščanstvo emancipiralo ženo? Ellen Key, tudi za najbesnejšega katoličana avtoriteta, pravi v svojem članku »Weibliche Sittlichkeit«: »To je krščanski življenski nazor, ki je zdrav, krepko prepričanje antike o svetosti narave porušil. Marija je bila deviška mati, Jezus samec, sv. Pavel imenuje zakon večje izmed dveh zla. Tako se je najprvo naučilo, smatrati samski stan za boljši in zakon za slabjši. Posledica tega je bila, da je postalo spolno življenje samo na sebi nesveto, človeštvo samo na sebi grešno, pokvarjeno, samoljubje samo na sebi slabo, posvetno stremljenje po sreči pa največje samoljublje. Tako je emancipacijska vloga krščanstva, onega krščanstva, kateri se seveda ne da identificirati z milim Jezusovim izrekom: Kdor je med Vami brez greha, naj vrže prvi kamen na grešnico! V srednjem veku, ko je bila moč krščanstva, oziroma njega vidnega organizma, katoliške cerkve, največja, je veljal »jus primae noctis«. Ta po dr. Lampetu za ženo emancipacijski nazor je rodil askezo, ki smatra ženo za zapeljivko v greh, ki jo zaničuje kakor pijanost! In če govori dr. Lampe o enakopravnosti žene, potem citiramo z dr. Tavčarjem sv. pismo, ki pravi, naj bode Eva podložna Adamu, ker ga je zapeljala v greh. Potem citiramo: duhovniški celibat, boj proti ženi v vseh oblikah, — tega dejstva, gg. katoliški »humoristi«, ne zakrije nobeno vzgajanje trojalk! Lampetovo predavanje se je začelo z insultiranjem poročevalcev in končalo z insultiranjem nasprotnih političnih strank. Vsebinska pa je bila pač neslana, to so bili »špasi«, o žanru, ki je običajen v Prulah in na starih šancah. Dobro, da osmeši v takih slučajih tak humor — humorista samega!

— **Lampetove klobase.** V notici »iz črnega brloga« v štev. 22. z dne 28. januarja smo pisali, da je dr. Lampe na Bledu pri neki priliki pri Daneju klobase naročil, a jih še do danes ni plačal. Na to nam piše Lampe: Ni res, da sem jaz, — »bivši kaplan na Bledu, ki bo sedel tri mesece na Žabjeku in si bo torej prihranil 1000 K«, — ob priliki ustanovitve katoliškega izobraževalnega društva na Bledu naročil pri Daneju klobase, katerih do danes še nisem plačal. Res je pa, da nisem klobas naročil, in da nisem ostal ničesa dolžen. — V Ljubljani, 1. februarja 1902. — Dr. Evgen Lampe, stolni vikarij. — No, res je to, kar smo mi pisali in če nas hoče Lampe tožiti, mu to pred sodiščem dokažemo, sicer pa nam je le prav, da je Lampe s tem popravkom novič pogrel neplačane klobase, tako se stvar vsaj bolje utisne v spomin.

— **Benefična predstava g. tenorista Tita Olszewskega.** Jutri, v petek bo premijera Donizettijeve opere »Favoritinja« in sicer na korist junškemu tenoristu gosp. Titu Olszewskemu. Kako močna opora je bil g. beneficant tekom dveh sezon slovenski operi, ve vsak obiskovalec slovenskega gledališča. G. Olszewski je pel že veliko število največjih in najrazličnejših tenoristih, junških in lirskih vlog, a v vseh se je izkazal pevca najfinejše muzikalnosti, rutine in okusa. Vrh tega pa je g. Olszewski tudi izboren igralec, ki na našem odru pri operi še ni imel para. Kdor ga je slišal in videl vsaj v vlogi »Tannhäuserja«, ali žida v »Židovki«, ali don Joséja v »Carmen«, mora reči, da je g. Olszewski cel umetnik, s katerim se mora naša opera ponašati. G. Olszewski ni dal nikdar niti najmanjšega povoda do nezadovoljstva niti odboru dramatičnega društva niti občinstvu niti kritiki, saj je marljiv in vester član slovenskega gledališkega oboja. Zato pa v popolni meri zasluži, da mu občinstvo, ki je vedno kazalo svoje izredne simpatije do njega, jutri z najboljšim posetom izrazi svoje priznanje in zadovoljstvo. Beneficant bode pel veliko vlogo Fernanda. Glavno vlogo pa ima g. Romanova. Velike vloge imata tudi g. Urih in g. Vašiček. Opozarjamo, da z ozirom na namen predstave abonirani sedeži za jutrišnjo predstavo ne veljajo.

— **Iz Velikih Lašč** se nam piše: Kakor je običajno pri naših klerikalcih, da le slučajno izvedo vesti, priobčene v »Slovenskem Narodu«, tikajoče se njih oseb, tako je bilo tudi le slučajno, da se je vse izvedelo o Jakličevi podrti peči.

Pisalo se je o tem premalo, ker je po izjavah zanesljivih oseb bila aféra še veliko bolj romantična... Jaklič sam mora vedeti, da temu ni bilo tako, kakor tudi ve kravar Drobnič, da še ni nikoli dobil le slučajno mešetarije od krajskih buš. Jakliču pa kliče mo z znanim slovenskim pisateljem: »So pač slučajji, ki niso slučajji«.

— **Mica Kovačeva** je prišla tudi v Kozje. Ko so bile lanske leto volitve za okrajni zastop, treba je bilo nekatere volilce spraviti med veleposestnike. To je hotel storiti okrajni zastop na svoje stroške. Za izvršitev naprosil je liberalnega odvetnika, kateri je tudi vse uredil in še kolike iz svojega plačal. Sedaj, ko je že davno vse v redu, ko so bili na podlagi »sprave in sloge« voljeni sami Tomažičevi privrženci (!), on sam pa zopet načelnikom, brani se klerikalni okrajni zastop plačati odvetniku stroške, tako da je bil ta prisiljen, zateči se k sodnji. Mica Kovačeva potuje torej širom sveta. Kot »pos« pa nosi seboj resnicoljubnega »Slovenca«.

— **Društvo za pospeševanje in obdelovanje ljubljanskega barja** je ustanovilo svoje glasilo »Izvestja«. Urednik mu je g. dr. E. Kramer.

— **Poročil se je v Domžalah** gosp. Ceno Czermak z gospico Lenko Janušovo, hčerko vrle narodne rodbine.

— **Zlato poroko** praznovala bodeta v nedeljo dne 9. februarja t. l. v podružnični cerkvi sv. Marijete v Tomačevem pri Ljubljani Ivan in Polona Marn (p. d. Lovrenčeva) iz Tomačevega h. št. 29 in sicer ob 9 uri dopoldne. Ivan in Polona Marn poročila sta se 8. februarja 1852, Ivan Marn je rojen v Vodmatu, l. 1825. Apolonija Marn, rojena Peršin, rojena je bila v Stožicah pri Ljubljani leta 1832. Čestitamo!

— **Ponesrečil** je 70letni Valentin Mohorčič iz Podbelice v kranjskem okraju. Mož je v pijanosti padel v neko jamo in se v snegu zadušil. — 37letni Anton Rozman iz Švice v ljubljanski okolici je v pijanosti padel v kremenico in v njej utonil.

— **Poštnega poverjalca na Pragarskem**, znanega F. Niederle, so aretirali na Nemškem ter ga izročili mariborskemu sodišču.

— **Umrl je v Celju** g. Jos. Jaky, vodja nemške hranilnice. Bil je miroljuben mož, ki se ni brigal za politično besnenje nemških Celjanov.

— **Ustrelil se je** v petek v Celju J. Filipič, trgovski pomočnik, uslužben v Rakuschevi železni trgovini, doma iz Vojnika. Vzrok samomoru je bila baje nesrečna ljubezen.

— **Aféra Wallburg**. Kakor znano, je ogrsko pravosodno ministrstvo odbilo ljubljanskemu sodišču prošnjo, da se mu naj baron Wallburg izroči, pač pa je istočasno zaukazalo budapeštanskemu državnemu pravdnistvu, naj takoj uvede proti imenovanemu preiskavo zaradi hudodelstva ponarejanja javnih listin. Zadeva se bo tedaj rešila pri budapeštanskem sodišču. Wallburgov zagovornik, državni poslanec dr. V. Pichler, je istočasno z ministrsko razsodbo vložil prošnjo, da se njegov klient izpusti iz preiskovalnega zapora.

— **Silovit pijanec**. Delavec I. St. se ga je včeraj nekje v okolici nalezal. Prišedši v mesto, se je zabaval s tem, da je po hišah pobijal okna. Ko mu je policija ustavila zabavo, se je vlegel na tla in ni hotel iti s stražnikom. Morali so mu preskrbeti voz, da se je peljal na rotovž, kjer bode imel časa se iztrezniti.

— **Z bala**. Fijakarsko kljuse je danes zjutraj z enim vozom peljalo 13 častnikov z bala domov.

— **Pretep**. V Vodmatu so se danes ponoči gostje, ki so se vračali z neke plesne veselice, med seboj stekli. Tri osebe so lahko ranjene.

— **Dva psa povozil** je danes dopoldne električni voz na Dunajski cesti.

* **Najnovejša novica**. V zadevi stavke Lloydovih kurjačev je posl. Hortis brzojavno interpeliral ministrskega predsednika, zakaj se vmešava vlada ter prepušča Lloydovi družbi v nadomestitev moštvo vojne mornarice. — Otroke je pošiljala med angeljčke. V neki vasi blizu Črnovca so prijeli neko Marijo Josephowics, ki je zastrupila 8 otrok, ki jih je imela na hrani. — Acetilenski

plin razletel. V Tovačovu pri Olo-muocu se je razletel v čevljarnici Cacekovi acetilenski plin ter ubil učenca, pomočnika pa hudo ranil. — Na progi Lupkuw-Cisna je vstavljen promet zaradi snežnih zametov. — Lakota v Indiji se čimdalje bolj širi. — Devet ognjegašcev zgorelo. V St. Louisu je gorela tovarna, a nepričakovano naglo se je splotje zrušilo ter podsulo devet ognjegašcev.

* **Nekdo, ki si ne maši pred resnico ušes**. »Polski Kurjer« je razpisal pred nekaj časa več nagrad za najboljše odgovore na vprašanje: Katera ljudska napaka škoduje najbolj Poljakom in kako bi jo bilo možno odstraniti? Odgovorov ni prišlo nič manj kot 101. V jury je tudi glasoviti poljski pisatelj Boleslav Prus in pisateljica Elisa Orzeško. Prvo darilo je dobil dr. Stanislaw Trzebinski, ki pravi da ima poljski narod nešteto napak ter citira Morica Saksonskega, ki je dejal nekoč: »Zdi se, da so na Poljskem ženske edini moški.« Trzebinski meni, da je imel Moric Saksonski do neke gotove meje popolnoma prav. Poljaki so po svojem značaju nestalni, vihravi ter nimajo utrjenih nazorov. Druga napaka Poljakov je — ničemurnost. »Ljudje omahljivega značaja se vedno boje pripoznati svoje nedostatke.« Pisatelj sploh zelo biča svoj narod, toda že to je nekaj, da hočejo izpoznati Poljaki svoje pomanjkljivosti in vzbujajo nado, da se s časom spopolnijo.

* **Umrl je ob tamburanju**. »Hrv. Branik« poroča, da je 22. m. m. v Mitrovici v gostilni pri »Jelenu« neki mož plačeval za vino, a tamburaši so pili in igrali. Tudi mož je mnogo pil ter plačeval liter za litrom. Gostilničar je šel zopet po vino, a mož se je naslonil na mizo in navidezno na roki sloneč zaspal. Tamburaši so »udarjali« dalje, pili in gostilničar je nosil liter za litrom. Tujec pa je slonel na mizi in spal. Končno pa je bilo treba plačati. Tamburaši so se naigrali in napili. Gostilničar je torej podrezal tujca, ki pa se ni premaknil. Klical so ga vsi, a tujec se ni hotel prebuditi, zaspal je tako trdno, da se ni zbudil nikdar več. Zadel ga je kap.

* **Črez pol je prerezalo** v Mödlingu pri Dunaju v petek ponoči 24letnega delavca A. Liško. Hotel je pred dohajajočim vlakom še hitro preko proge, a spodtaknil se je ob žici, padel na tir, in vlak ga je povozil ter mu telo prerezal črez pol.

* **Razstava obrtniškega društva**. Nižjeavstrijsko obrtniško društvo si resno prizadeva, da svojim članom pokaže na strokovnih razstavah vse najnovejše iznajdbe v industriji in tehniki. Sedanjí razstavljeni izdelki so važni zlasti za črevljarsko obrt. V enem salonu nižjeavstrijskega obrtnega društva, Eschenbachgasse 11, je namreč razstavljeno veliko šivalnih strojev za črevljarsko obrt, in vsi ti stroji so izdelki znane delniške tvrdke Singer & Comp. Če je kdo že videl te stroje ter poslušal reprezentanta tvrdke, ki daje o teh strojih natančna in potrebna pojasnila, se takoj prepriča, koliko se s temi stroji prihrani na delu in času. Delo se izvršuje precizno, hitro in brez hrupa. Stroji so izdelani ali za gonjenje z ного ali za električno gonjenje. Singerjeva tvrdka je izumila za to prav prikladen motor za električno gonjenje, ki goni lahko več prvst postavljenih strojev. Največje črevljarske tovarne v inozemstvu so se prepričale o nepričakovano izvrstni uredbi v upravi teh strojev, s koje se more izdelati v kratkem času čuda veliko blaga. Tudi nekatere domače črevljarske tovarne so se poprijele te električne iznajdbe in morejo biti stroji postavljeni zapored ali v eni, ali v dveh vrstah. Zlasti pa izborna deluje stroj za prišivanje gumbov — ki more veliko gumbov takoj naenkrat prišiti. — Zanimiv je tudi stroj za šivanje podšiva z rezalnim aparatom, ki pri šivanju enakomerno vse nepotrebno odstriže. — Stroj za šivanje gumbov luknjic pa je, kar se hitrosti v izdelovanju tiče, res nekaj nenavadnega, zraven pa ni treba nobenega posebnega truda, dva stroja lahko vodi samo en mož. V 10 urah napravi stroj 3 tisoč gumbov luknjic. — Enako izvrstni so tudi stroji za okrasno šive, za vezenje, za šivanje visokih golenic. Dolgo bi morali naštevati še razne druge nad vse iz-

vrstne šivalne stroje, s kojimi se more šivati kakor okorni navadni črevlji tako tudi lep črevljček za otroka, mehke papuče ali koketne damske črevljčke za ples, in to s čudapolno hitrostjo in eksaktnostjo, obenem se kar največ prihrani časa in tudi materiala. Imenovana razstava, koje priporočamo, da jo vsakdo obišče — svetovno ime Singerjeve tvrdke le še bolj razširi med ljudmi in izpriča, da si tvrdka resno prizadeva, da šivalne stroje vsake vrste kolikor, le mogoče spopolni in dovrši.

Društva.

— **Zaključni plesni venček „Narodne čitalnice“ v Ljubljani**, se bode vršil v soboto, dne 8. t. m., ob polu deveti uri zvečer v veliki društveni dvorani. Pristop imajo p. i. društveniki in po njih vpeljeni gostje.

— **Odbor slovenskega trgovskega društva „Merkur“** je sklenil v seji z dne 4. t. m., da prične s poukom v petju tekom tega meseca. Odborniku gospodu Derčarju se je naročilo, da potreben ukrene glede predprijav ter poroča o uspehu pri prihodnji seji. Gospodom društvenim členom polagam na srce, da se pevskih vaj v kar največjem številu udeležijo ter da trgovske sotrudnike, ki še niso pri društvu, za petje, oziroma za pristop k društvu animirajo, da bo pevski zbor tem krepkejši. Petje se bo gojilo v društvenih prostorih v »Narodnem domu«; dan prvega pevskega večera se objavi pozneje.

— **Čitalnica v Brežicah** priredi na pustno nedeljo dne 9. svečana 1902 v »Narodnem domu« v Brežicah plesno zabavo.

— **Čitalnica v Konjicah** priredi v soboto dne 8. svečana 1902 v prostorih g. Wallanda plesni večer.

— **Bratno društvo v št. Pavlu pri Preboldu** priredi v nedeljo dne 9. svečana pustno veselico v gostilniških prostorih g. Franca Vedenika »pri Peku«. Spored: I. »Bob iz Kranja«, šaloigra; II. prosta zabava in ples. Švira ciganska godba.

— **Odbor akad. društva „Slovenija“** priredi predpustni zabavni večer v ponedeljek dne 10. t. m. v dvorani »Ressource«, I. Reichsrathsstrasse 3. Začetek ob 8. uri zvečer.

Književnost.

— **„Ljubljanski Zvon“**. Vsebinska februarskega zvezka: 1. Oton Zupančič: Zaprl sem oči... Pesem. — 2. Josip Kostanjevec: Noč. Povest. (Dalje prih.) — 3. C. Golar: Iz bosanskega perivoja. Pesem. — 4. Fran Valenčič: Ko se oženim... Pesem. — 5. Akil Volynskij: Ruski novelisti. (Dalje prih.) — 6. A. Aškerc: Rapsodije bolgarskega goslarja. II. Tabor v Oborišču. (Dalje prih.) — 7. Fr. Serafin: Genialni človek. Črtica. — 8. Fran Valenčič: Kam hitim? Pesem. — 9. Zmago Valjavec: Slovenci v Ameriki. (Konec.) — 10. Ivo Šorli: Polnočna fantazija. Pesem. — 11. Zofka Kveder: Proti jutru. Črtica. — 12. Vješčij Olég: Nad sreem tvojim vzhaja solnce... Pesem. — 13. Fr. Derganc: Slovenska medicinska fakulteta. — 14. Dimitrij Ahasverov: Ciganka Marija. Romanca. — 15. A. A.: Socialni pregled. VII. Mestna ubožnica v Ljubljani. — 16. V. S. Fedorov: V sanjavih mladostnih letih. Pesem. — 17. F. Gradnik: Ledene rože. Pesem. — 18. Ivan Vazov: »Prekrasno!« Črtica. — 19. Mladen Mladenov: Ljubica, nič se ne jokaj...! Pesem. — 20. Ilja Muromec: Zarja. Pesem. — 21. Veljko Obradov: Pesnik fra Grga Martić. (Dalje prih.) — 22. Nataša: Večerna romanca. Romanca. — 23. Književne novosti. Dr. Gojmir Krek: Dr. Franz Prešern, Deutsche Gedichte. — Dr. Fr. Zbanič: Zofka Kveder: Ljubezen. — S. Rutar: Jakob Dimnik: Avstrijski junaki. — Slovensko ameriški koledar za l. 1902. — 24. Glasba. Dr. Vladimir Foerster: Novi akordi. — Dr. Gojmir Krek: Album slovenskih napevov. — Dr. Vladimir Foerster: Koncert Emanuela Ondříčka. — Dr. Gojmir Krek: Koncert »Glasbene Matice«. — Dr. Vladimir Foerster: Koncert čeških filharmonikov iz Prage. — 25. Slovensko gledališče. Onjegin: A. Drama. — L. Pahor: B. Opera. — 26. Upodablja joča umetnost. Naša slikarja: I. Vavpotič in M. Strnen. — 27. Med revijami. »Česká Revue«. — »Slovansky Přehled«. — 28. Splošni pregled. + Josip Noll. — + Dragotin Jesenko Doksov. — Javna predavanja v Ljubljani. — Podporno društvo za slovenske visokošolce v Pragi. — Rusko svobodno vseučilišče v Parizu. — Popravek.

— **Zvonček**. Štev. 2. Vsebinska: Tihi gozd (Fr. Žgur). — Skesaneec (L. grof Tolstoj). — Pevac (Vida). — Lisica (dr. Iv. Robida). — Dva cveta (Bogomila). — Prati v ustih (J. Pangrac). — Nezgoda gospoda Frfulje (6 slik). Mladi risar in sli-

kar (V. Sič). Tudi ta številka ima več ilustracij. »Zvonček toplo priporočamo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 6. februarja. Glasovanje ob 1/2. uri. **Stürgkhov predlog s 25 proti 22 glasovi sprejet.**

Dunaj 6. februarja. Boj z a Celje bo še danes dobojevan. Oglašeni je še 11 govornikov. V današnji dopoldanski seji je govorilo 6 govornikov, ostali pridejo popoldne na vrsto. Najznamenitejši je bil govor dr. Stranskega. Ta govor je Nemcem kar sapa zaprl. Stransky je celjsko vprašanje vsestransko pojasnil in speljal vse nemške argumente ad absurdum potem pa zaklical Nemcem: Vi ste Badenija dolžili, da je z jezikovnimi naredbami kupil češke glasove za nagodbo. Körber je storil še kaj grjega; Körber hoče celjske paralelke prodati, da kupi nemške glasove za dispozicijski fond. Nemci proglašate slovensko obstrukcijo za slabo šalo, a jaz Vam povem, da smo s Slovenci solidarni tudi glede obstrukcije. Ta izjava je v zvezi z izjavami dr. Herolda, dr. Kramarja in dr. Fořta naredila največji utis. Rumunski posl. Lupul se je izrekel za slovensko zahtevo.

Dunaj 6. februarja. Grof Sylva-Taroucca se je v imenu čeških veleposestnikov trudil pridobiti nemška klerikalca Fuchsa in Morseya, naj bi glasovala glede Celja s Slovenci. Opozarjal ju je zlasti, da bi bilo tako postopanje najeklatantnejši desaveu slovenske klerikalne stranke in smrtni udarec za dosedanje politiko te stranke. Fuchs in Morsey se nista udala in bosta glasovala z levicariji.

Dunaj 6. februarja. Parlamentarna komisija češkega kluba pojde danes k ministrskemu predsedniku, da mu pojasni stališče Čehov glede parlamentarnega položaja z ozirom na Celje.

Dunaj 6. februarja. Danes je bil minister Rezek pri ministrskem predsedniku Körberju v zadevi celjskih paralelk.

Dunaj 6. februarja. Slovensko dijaštvo se je zahvalilo češkemu poslancem Heroldu, Fořtu in Kramarju za njih nastop glede celjske gimnazije in pozdravilo njih sklep, da bodo v tem vprašanju vzajemno postopali s Slovenci.

Dunaj 6. februarja. V narodnogospodarskem pododseku se je danes razpravljalo o zakonskem načrtu za stran terminske kupčije na žitni borzi. Vladni zastopnik je izjavil, da Plojevemu načrtu vlada ne more pritrditi, ker se hoče s tem načrtom terminska kupčija popolnoma odpraviti v to pa vlada ne privoli.

Dunaj 6. februarja. Vsenemci so izdali ostro zoper Wolfa naperjeno izjavo. Samo Schreiter je ni hotel podpisati, nego je raje izstopil iz kluba.

Praga 6. februarja. »Národní Listy« pravijo, da je Hartlova izjava glede celjskega vprašanja vzbudila nevoljo tudi pri najzmernejših slovanskih poslancih, ker so vsi prepričanja, da je imela vlada dolžnost izreči se brezpozgojno zoper Stürgkhov predlog. Vprašanje je, ali je minister Hartel govoril na svojo roko, ali v imenu vsega ministrstva, torej tudi v imenu ministra Rezeka in ministra Piřtaka, oziroma, ker je popolnoma gotovo, da se Rezek no strinja s Hartlovim stališčem, se gre le za to, bo-li Rezek izvajal naravne konsekvence iz nastalega položaja.

Praga 6. februarja. Staročeski »Hlas Národa« povdarja, da je celjsko vprašanje zopet provzročilo najnevarnejšo krizo. Ko se je to prvič zgodilo, je bilo koalicijsko ministrstvo žrtve te krize; kdo bo sedaj žrtev, ali ministrstvo ali parlament, se pokaže v kratkem.

Meteorologično poročilo.

Febr.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Vlaga v %
5.	9. zvečer	738.9	-4.3	sr. sever	jasno	100.0
6.	7. zjutraj	739.6	-7.2	sl. vzhod	megla	100.0
7.	2. popol.	738.8	-4.6	sl. jvzh.	del. jasno	100.0

Srednja včerašnja temperatura -2.2°, nor-
male: -1.2°.

Dunajska borza

dné 5. februvarja 1902.

Skupni državni dolg v notah	100.06
Skupni državni dolg v srebru	100.90
Avstrijska zlata renta	120.80
Avstrijska krona renta 4%	98.05
Ogrska zlata renta 4%	119.80
Ogrska krona renta 4%	97.25
Avstro-ogrski bančni delnice	1645.—
Kreditne delnice	679.25
London vista	239.47 1/2
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.17 1/2
20 mark	23.44
20 frankov	19.05
Italijanski bankovci	93.20
C. kr. cekini	11.31

Pri poštnem uradu na Gorenjskem
sprejme se samostojna

poštna upraviteljica.

Naslov pove upravnistvo »Slov. Nar.«.

Deske in tramove

kupuje po ugodni ceni in proti takojšnjemu
plačilu (293-5)

Anton Deghenghi

lesni trgovec „pri figovcu“
v Ljubljani, Dunajska cesta.

**Na prodaj je
majhno posestvo**

(za K 6000) v Laškem trgu (Markt Tüffer).

Več pove gospa **Oisterscheg** v
Laškem trgu. (335-1)

Radi opustitve obrti se proda po
nizki ceni

**več polovnjakov starega
Bizeljca in Dolenjca.**

Naslov se izve pri upravnistvu »Slov.
Naroda«.

Mejnarodna panorama.

V poslopju meščanske bolnice.
Vstop s sadnega trga. Pogačarjev trg.
Ljubljanska umetniška razstava I. vrste.
Fotoplastično potovanje po celem svetu
v polni istini.
Potovanje se tu jako ceno nadomešča.
Razstavljeno samo do sobote,
8. februvarja:

**Nova velekrasna serija
Meksiko.**

Velezanimive fotografske slike Mehike, mest Ze-
catecas in Queretaro, posnete po naravi, so raz-
deljene v 3 razne cikluse ter nalašč napravljene
za mejnarodno panoramo; izredna lepota jih od-
likuje.

Otvorjeno vsak dan, tudi ob nedeljah
in praznikih, od 9. ure zjutraj do
9. ure zvečer. (324)

Vstopnina za odrasle 40 h, za otroke, dijake
in vojske do narednika 20 h.

Naslovna knjiga

(Adressbuch)

Avstro-Ogrske 1897—1900, ki obsega
v dveh debelih zvezkih čez milijon
adres raznih industrijalcev, trgovcev,
obrtnikov, advokatov, veleposestnikov,
ekonomov itd. itd. (295-3)

Izvirna cena 30 K, razpošilja, dokler
mala zaloga zadoščuje, proti poštnemu
povzetju samo za 3 glđ.

bukvarna Ivan Peterlin, Trst.

Ugodno se proda

v nekem trgu na Spodnjem Štajerskem,
kjer je rudokop (326-2)

**hiša z gostilno in trgovino
mešanega blaga**

z zraven spadajočim hlevom za 14 konj
in vrtom. Hiša je v prav dobrem stanju
blizu cerkve. — Več pove upravnistvo
»Slov. Naroda« pod: L. K. št. 5000.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž.
Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno,
čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling
v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri
5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal
v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. —
Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pon-
tabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob
3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno,
čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob je-
zeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz, čez
Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Ma-
rijine vane, Heil, Franzove vane, Karlove vane, Prago,
(direktni voz I. in II. razreda), Lipsko, Dunaj via
Amstetten. — Ob 10. uri zvečer osonni vlak v Trbiž,
Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-
Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Proga
v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri
17 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri
55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz
Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Du-
naja via Amstetten, Monakovega, Inomosta, Franzens-
festa, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna,
Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I.
in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni
vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni
vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba,
Marijinih varov, Plzna, Prago, direktni vozovi I. in
II. razreda), Budejevice, Solnograda, Linca, Steyra,
Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta Zella
ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mo-
horja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne
osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka,
Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pon-
tabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Du-
naja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga
iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri
in 44 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob
8. uri 35 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol.
v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj,
ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer, ob
10. uri 25 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru,
poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v
oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.
Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 8 m
dopoldne, ob 8. uri 10 m zvečer in ob 9. uri 55 m
zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in
samo v oktobru. (1)

3 lepi kostumi

316-3 se prodajo po ceni.

Vpraša se: Žabjak št. 6, I. nadstr.

Dve stanovanji

vsako s 3 sobami in pritliklinami, se od-
dasta jedno takoj, jedno pa s 1. majem t. l.
ali pa tudi prej. (323-3)

Povpraša naj se: Tržaška cesta 33.

Notarski kandidat

samostalen delavec v vseh notarskih za-
devah, želi premeniti svoje dose-
danje mesto.

Ponudbe blagovolijo naj se dopoši-
ljati pod „notarski kandidat“ na upravni-
štvo »Slov. Naroda«.

(329-2)

Lepa suha stanovanja

v Travnovem mlinu na Glincah št. 6.

pol ure od ljubljanske pošte oddaljeno.

1.) V I. nadstropju obstoječe: iz dveh ve-
likih sob in kuhinje se odda takoj, mesečna na-
jemnina 20 kron.

2.) V I. nadstropju obstoječe: iz treh lepih
sob, kuhinje, jedilne shrambe, velike kleti in lepe
verande nad vodo. Mesečna najemnina 30 kron,
to stanovanje se dobi s 1. majem t. l.

Stanovanja se lahko ogledata vsak dan,
ako se posestniku Jakobu Travnju dan
poprej pisмено naznaniti blagovoli. (300-2)

Lepo polt

doseže in razne napake odstrani v kratkem
času, kdor porabi popolnoma neškodni, z
nagrado odlikovani

„Pariški Louise-Crem“

nezmotljivo sredstvo zoper pege.

Cena dveh škatlic 4 K.

Po pošti se pošilja previdno, tudi z na-
vodilom, ne da bi se vsebina izdala.

J. Vojtech č. 583. (220-5)

Praga, Kralj. Vinogradi, Češko.

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorod-
nikom, prijateljem in znancem žalostno vest,
da je naš iskreno ljubljani soprog, oziroma
oče, stari oče, gospod

Mihael Thaler

posestnik in gostilničar

v nedeljo ob 6. uri zvečer, po daljši in mučni
bolezni, previden večkrat s tolažili sv. vere,
v 74. letu svoje starosti mirno v Gospodu
zaspal.

Truplo dragega ranjega se bode v torek,
dné 4. t. m., ob 4. uri popoldne v hiši ža-
losti blagoslovilo ter preneslo na pokopali-
šče k Sv. Frančišku v rodbinski grob.
Sv. maše za dušnice se bodo brale v raz-
nih cerkvah.

Blagega pokojnika priporočamo v blag
spomin in molitev!

Železniki, dné 2. svečana 1902.

Marija Thaler, soproga. — Franjo,
Gabrijel, Rafael, sinovi. — Miška,
Ivana, hčeri. — Mihael Vauhnik, zet.
— Lenčič Thaler, sinaba. — Milas,
Miloš, Mirko, Vlado, vnuki.

Zahvala.

Za mnogobrojne in tolažilne dokaze
iskrenega sočutja ob bridki izgubi našega
preljubega in nepozabnega soproga, očeta
in starega očeta, gospoda

Mihaela Thaler-ja

posestnika in gostilničarja v Železnikih

kakor tudi za darovane vence in mnogo-
brojno udeležbo pri sprevedu izrekamo naj-
priščnejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo še prečastitim
gospodom duhovnikom, osobito dast. gosp.
Tomažu Potočniku, župniku iz Brez-
nice, dalje slavnemu prostovoljnemu gasil-
nemu društvu, enako tudi slavnemu bral-
nemu in pevskemu društvu za gniljivo petje
in vsem iz oddaljenih krajev došlim prija-
teljem in znancem.

Železniki, dné 5. svečana 1902.

Žalujoča rodbina

(331)

Thaler.

Št. 4765.

Razglas.

(333)

V petek, dné 7. svečana t. l., popoldne ob 3. uri, vršila
se bode v tovrnem skladišču južne železnice

prostovoljna javna dražba dveh vagonov koruze

katera se bode prodala za vsako ceno.

Pogoji se bodo naznanili kupcem pred pričetkom dražbe.

Mestni magistrat v Ljubljani

dné 5. svečana 1902.

Naznanilo.

S tem uljudno naznanjam slavnemu občinstvu, da sem prevzel dobro znano

gostilno „pri Trčku“

na Sv. Petra cesti št. 76

(336-1)

kjer bom postrezal č.č. gostom s pristnimi, naravnimi vini, vedno svežim
Kosterjevim marčnim pivom ter z ukusnimi razilimi in gorkimi jedili.

Za mnogobrojen obisk se priporoča

z odličnim spoštovanjem

Jakob Sterle
gostilničar.